ECLI:LV:AT:2023:0511.11130009021.7.L
Lieta Nr. 11130009021, SKK-246/2023
Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
LĒMUMS
Rīgā 2023. gada 11. maijā

Senāts šādā sastāvā: senatori Irīna Jansone, Sandra Kaija, Aivars Umiņskis

iepazinies ar apsūdzētā /pers. A/ un viņa aizstāves zvērinātas advokātes Baibas Lietiņas kasācijas sūdzībām par Vidzemes apgabaltiesas 2022. gada 20. decembra lēmumu, atzīst, ka ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta pirmo daļu tiesa atsakās ierosināt kasācijas tiesvedību, ja kasācijas sūdzība vai protests neatbilst šā likuma 569., 571., 572. panta un 573. panta pirmajā daļā minētajām prasībām.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmajai daļai pārsūdzēšana kasācijas kārtībā ir rakstveida kasācijas protesta vai sūdzības iesniegšana Augstākajā tiesā par tāda apelācijas instances tiesas nolēmuma tiesiskumu, kurš vēl nav stājies spēkā, nolūkā panākt tā atcelšanu pilnībā vai kādā tā daļā vai arī tā grozīšanu juridisku iemeslu dēļ. Šā panta trešā daļa noteic, ka kasācijas instances tiesa pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Apsūdzētais /pers. A/ un viņa aizstāve B. Lietiņa kasācijas sūdzībās norādījuši, ka apelācijas instances tiesa, atzīstot, ka /pers. A/ mēģināja nonāvēt cietušo /pers. B/, un, atstājot negrozītu pirmās instances tiesas notiesājošo spriedumu, nepareizi novērtējusi pierādījumus krimināllietā. Tiesa pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 574. panta 1. un 2. punkta pārkāpumu, jo nepareizi piemēroja Krimināllikuma 15. panta ceturto daļu un 116. pantu, kvalificējot apsūdzētajam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu. Apsūdzētā darbībās nav konstatējams Krimināllikuma 15. panta ceturtajā daļā un 116. pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvs, jo nav pierādīts tiešs nodoms nonāvēt cietušo. Tiesa, vērtējot pierādījumus, nav ņēmusi vērā, ka konflikta laikā cietušais /pers. B/ pielietojis pret apsūdzēto vardarbību, savukārt apsūdzētais /pers. A/, nodarot miesas bojājumus cietušajam /pers. B/, ir aizstāvējies. Apsūdzētā /pers. A/ liecības, tiesa nav vērtējusi kopsakarā ar citiem pierādījumiem, tādējādi pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 564. panta ceturtās daļas pārkāpumu.

Aizstāve B. Lietiņa kasācijas sūdzībā norādījusi, ka, nosakot apsūdzētajam /pers. A/ sodu, tiesa nav ņēmusi vērā Krimināllikuma 46. panta trešajā daļā noteikto, proti, par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta pirmās daļas 5. punktu nav atzinusi to, ka noziedzīgs nodarījums izdarīts cietušā prettiesiskas un amorālas uzvedības ietekmē, tādējādi pieļaujot Kriminālprocesa likuma 574. panta 1. punkta pārkāpumu.

Savukārt apsūdzētais /pers. A/ kasācijas sūdzībā norādījis, ka, nosakot brīvības atņemšanas sodu, tiesa nav pietiekami izvērtējusi apsūdzētā personību raksturojošās ziņas.

Senāts konstatē, ka kasācijas sūdzībās daļēji atkārtoti aizstāvja Artura Lielgalvja apelācijas sūdzībā norādītie argumenti, kurus apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi un motivēti noraidījusi.

Apelācijas instances tiesa atstājusi negrozītu pirmās instances tiesas spriedumu atzīstot, ka apsūdzētā vainīgums viņam inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā ir pierādīts ar attiecināmām, pieļaujamām, ticamām un pietiekamām ziņām par faktiem to kopumā un savstarpējā sakarībā. Pamatojoties uz lietā iegūtajiem pierādījumiem, tai skaitā apsūdzētā /pers. A/ liecībām, cietušā /pers. B/, liecinieku /pers. C/, /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/, /pers. G/ un /pers. H/ liecībām, dzīvas personas tiesu medicīniskās ekspertīzes atzinumā fiksētajām ziņām, tiesa konstatējusi apsūdzētā /pers. A/ darbībās visas nepieciešamās un obligātās Krimināllikuma 15. panta ceturtajā daļā un 116. pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes, tajā skaitā subjektīvo pusi. Tiesa argumentēti atzinusi, ka apsūdzētajam /pers. A/ bija nolūks nonāvēt cietušo. Tiesa konstatējusi, ka apsūdzētais /pers. A/ tīši, ar liela izmēra nazi, izdarīja vairākus mērķtiecīgus dūrienus cietušā krūškurvja kreisajā pusē atbilstoši sirds un kreisās plaušas projekcijas vietai. Tiesa atzinusi, ka cietušā /pers. B/ nāve neiestājās no apsūdzētā /pers. A/ gribas neatkarīgu iemeslu dēļ, jo cietušais aktīvi pretojies, cenšoties atņemt nazi, par ko liecina viņam konstatētie miesas bojājumi grieztu brūču veidā kreisās plaukstas 3. un 4. pirksta apvidū. Turklāt tiesa nav konstatējusi apstākļus, kas liecinātu, ka cietušais pirms miesas bojājumu gūšanas, būtu uzbrucis apsūdzētajam.

Apelācijas instances tiesa, atstājot negrozītu pirmās instances tiesas spriedumu par apsūdzētajam /pers. A/ noteikto sodu, atzinusi, ka par Krimināllikuma 15. panta ceturtajā daļā un 116. pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu apsūdzētajam /pers. A/ noteikts taisnīgs sods, ievērojot Krimināllikuma 46. pantā norādītos soda noteikšanas vispārīgos principus un 35. pantā noteikto soda mērķi. Tiesa argumentēti atzinusi, ka, nosakot apsūdzētajam /pers. A/ piemērojamā soda veidu, pirmās instances tiesa izvērtējusi noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, apsūdzētā personību raksturojošās ziņas.

Savukārt, izvērtējot pirmās instances tiesas noteiktā soda tiesiskumu un pamatotību, apelācijas instances tiesa atzinusi, ka pirmās instances tiesa ir ņēmusi vērā atbildību mīkstinošu apstākļu neesību un atbildību pastiprinošu apstākļu esību un noteikusi individualizētu soda veidu – brīvības atņemšanu. Tiesa atzinusi, ka apsūdzētajam /pers. A/ noteiktais brīvības atņemšanas soda mērs – 6 gadi, ir samērīgs izdarītajam noziedzīgajam nodarījumam un ir likumīgs un taisnīgs.

Senāts atzīst, ka apsūdzētā /pers. A/ un viņa aizstāves B. Lietiņas kasācijas sūdzību argumenti šajā daļā pamatoti ar viņu atšķirīgo viedokli par lietā iegūto pierādījumu ticamības un pietiekamības vērtējumu, savukārt lietā iegūto pierādījumu izvērtēšanu saskaņā ar likumu veic tā tiesa, kas iztiesā lietu pēc būtības. Senāts jau iepriekš ir norādījis, ka pierādījumu ticamības jēdziens un novērtēšanas prasības ir noteiktas Kriminālprocesa likuma 128. pantā, taču izvēle, kuriem pierādījumiem ticēt, bet kuriem nē, ir tās tiesas kompetencē, kas izspriež lietu pēc būtības. Arī jautājums par to, vai lietā esošie pierādījumi ir vai nav pietiekami apsūdzētā vainīguma konstatēšanai, ir būtības jautājums, kas kasācijas kārtībā nav pārbaudāms. Pierādījumu pietiekamības kritērijs ir saprātīgu šaubu esamība vai neesamība par apsūdzētā vainīgumu, kura izvērtēšana tāpat ir tās tiesas kompetencē, kas izskata lietu pēc būtības (*Senāta 2013. gada 3. jūlija lēmums lietā Nr. SKK-333/2013, 15890002407*).

Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka apsūdzētā /pers. A/ un viņa aizstāves B. Lietiņas kasācijas sūdzību argumenti šajā daļā faktiski pauž sūdzības iesniedzēju neapmierinātību ar tiem secinājumiem, kādus izdarījusi apelācijas instances tiesa, izvērtējot lietā iegūtos pierādījumus, un vērsti uz to, lai

panāktu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanu nevis juridisku, bet faktisku iemeslu dēļ, kas ir pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmo daļu.

Tādējādi šajā daļā konstatējams Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta pirmajā daļā norādītais pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību.

Turklāt aizstāve kasācijas sūdzībā norādījusi, ka apelācijas instances tiesa pārkāpusi apsūdzētā tiesības uz taisnīgu tiesu, jo pretēji apsūdzētā /pers. A/ lūgumam nodrošināt viņa piedalīšanos tiesas sēdē klātienē, krimināllietu iztiesājusi, izmantojot videokonferenci.

Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta otrās daļas 2. punkts noteic, ka tiesa var atteikties ierosināt kasācijas tiesvedību, ja, izvērtējot kasācijas sūdzībā vai protestā minētos argumentus, nerodas šaubas par pārsūdzētā nolēmuma tiesiskumu un izskatāmajai lietai nav būtiskas nozīmes judikatūras veidošanā.

Senāts atzīst, ka aizstāves kasācijas sūdzības argumenti šajā daļā nerada šaubas par apelācijas instances tiesas lēmuma tiesiskumu.

Apelācijas instances tiesa motivēti noraidījusi apsūdzētā /pers. A/ pieteikto lūgumu nodrošināt viņa piedalīšanos tiesas sēdē klātienē, norādot, ka saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.[1] panta pirmajā daļā noteikto epidemioloģiskās drošības mērķu sasniegšanai nepieciešams krimināllietu iztiesāt, izmantojot videokonferenci.

No apelācijas instances tiesas sēžu protokoliem izriet, ka krimināllietas iztiesāšanas gaitā ne apsūdzētais /pers. A/, ne arī viņa aizstāvis iebildumus par videokonferences norisi nav izteicis, apsūdzētajam tiesa nodrošinājusi tiesības izteikt viedokli par katru lietā izskatāmo jautājumu, sniegt liecību un teikt pēdējo vārdu.

Turklāt izskatāmajai lietai nav būtiskas nozīmes judikatūras veidošanā, jo kasācijas sūdzības argumenti šajā daļā nav saistīti ar tiesu praksē nozīmīgu tiesību normu interpretāciju.

Tādējādi šajā daļā konstatējams Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta otrās daļas 2. punktā norādītais pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību.

Ievērojot minēto, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 573. panta trešo un piekto daļu un 573.[1] panta pirmo daļu un otrās daļas 2. punktu, Senāts

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Lēmums nav pārsūdzams.

I.Jansone S.Kaija A.Uminskis